

2023-08-22 Nr. NV-2114

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1128 TAIS-23-10375(2) PREZIDENTO DEKRETŲ PROJEKTAI Nr. TAP-23-1129, TAP-23-1130, TAP-23-1131 TAIS-23-10371(2), TAIS-23-10369(2), TAIS-23-10368(2) ĮSTATYMŲ PROJEKTAI Nr.: TAP-23-1132, TAP-23-1133, TAP-23-1134 TAIS-23-10374(2), TAIS-23-10372(2), TAIS-23-10373(2)		DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS IR JUNGTINIŲ ARABŲ EMIRATŲ SUTARTIES DĖL EKSTRADICIJOS, SUTARTIES DĖL SAVITARPIO TEISINĖS PAGALBOS BAUDŽIAMOSIOSE BYLOSE IR SUTARTIES DĖL NUTEISTŲJŲ PERDAVIMO RATIFIKAVIMO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas Pasirenkama ☐ Taip ☒ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne	<i>Teisingumo ministerija</i>	Pasirenkama ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☒ Nesvarstyta Norėdami įvesti datą, spustelėkite arba bakstelėkite čia.	Svarstyti <i>Pasirenkama</i> ☐ TAP ☐ LRV pasitarimas ☒ LRV posėdis (A dalis) ☐ LRV posėdis (B dalis)
Įgyvendina Vyriausybės programą	Pasirenkama ☐ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Šiuo metu nėra teisinio reguliavimo dėl bendradarbiavimo tarp LR ir JAE išduodant nuo baudžiamojo persekiojimo ar laisvės atėmimo bausmės vykdymo šių šalių teritorijose pasislėpusius asmenis, teikiant savitarpio teisinę pagalbą baudžiamosiose bylose ar perduodant nuteistuosius į jų kilmės valstybę atlikti užsienio valstybėje paskirtą laisvės atėmimo bausmę. Skirtingai nei Lietuva, JAE nėra prisijungę prie plačiai taikomų Europos Tarybos konvencijų šiais klausimais (1957 m. Europos konvencija dėl ekstradicijos, 1959 m. Europos konvencija dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose, 1983 m. Europos nuteistų asmenų perdavimo konvencija). Yra keletas specializuotų Jungtinių Tautų konvencijų, kurių dalyvėmis yra abi valstybės (pavyzdžiui, 1988 m. Jungtinių Tautų konvencija dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta), tačiau dėl ribotos apimties jos neužtikrina visapusiško bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose.

Savitarpio pagalbos teikimas baudžiamosiose bylose. LR teisinio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje pasisako už tarptautiniais susitarimais pagrįstus santykius. Nesant tarptautinės sutarties, Lietuvos institucijos užsienio valstybės kompetentingoms institucijoms gali teikti tik ribotą savitarpio pagalbą, o ar bus gauta Lietuvos institucijoms ikiteisminiuose tyrimuose ir nagrinėjamosiose bylose reikalinga pagalba priklauso išimtinai nuo užsienio valstybės nacionalinio reguliavimo ir geros valios.

Ekstradicija. Remiantis LR baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 9 straipsniu ir LR baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 71 straipsniu asmenų išdavimas iš Lietuvos į užsienio valstybę galimas tik LR tarptautinės sutarties pagrindu.

Atsisakymo išduoti asmenį užsienio valstybei pagrindai išvardyti BK 9 ir BPK 71 straipsniuose. Asmenų išdavimo iš LR tvarka reglamentuojama BPK 73 straipsnyje, nutarties išduoti/atsisakyti išduoti apskundimo tvarka – BPK 74 straipsnyje.

Nuteistųjų perdavimas. Kaip pažymėta BPK 365 straipsnio 1 dalyje, užsienio valstybių teismų nuosprendžiai Lietuvoje vykdomi LR tarptautinių sutarčių pagrindu. Taigi, nesant tarptautinės sutarties, reguliuojančios nuteistųjų perdavimą tolesniam laisvės atėmimo bausmės atlikimui, toks perdavimas nėra įmanomas.

Užsienio valstybės teismo paskirtos bausmės suderinimo su LR baudžiamųjų ir bausmių vykdymo įstatymų reikalavimais tvarka ir sąlygos reguliuojamos BPK 365 straipsnyje, bausmės atlikimo ir vykdymo sąlygos nustatytos

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

BPK VII dalyje bei LR baudsmių vykdymo kodekse.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Teikiami 7 teisės aktų projektai: 3 įstatymų, 3 Prezidento dekretų ir 1 Vyriausybės nutarimo.

Teikiamų teisės aktų projektų tikslas – ratifikuoti tris Lietuvos ir JAE 2022 m. lapkričio 4 d. Abu Dabyje pasirašytas tarptautines sutartis: dėl ekstradicijos, dėl savitarpio teisinės pagalbos baudžiamosiose bylose ir dėl nuteistųjų perdavimo (JAE pusės iniciatyva).

Sutartys yra priskirtinos ratifikuotinų tarptautinių sutarčių kategorijai, remiantis LR Konstitucijos 138 str. 1 dalies 2 p.

Sutartimi dėl ekstradicijos sukuriamas teisinis pagrindas LR ir JAE bendradarbiauti išduodant asmenis baudžiamojo persekiojimo ar laisvės atėmimo bausmės vykdymo tikslu. Šia sutartimi nustatomi atsisakymo išduoti pagrindai, nusikaltimai, dėl kurių asmuo galėtų būti išduodamas, reikalavimai dėl teikiamų dokumentų bei reglamentuojami kiti procesiniai veiksmai. Piliečių išdavimas negalimas. Pagal šią sutartį susitariančiosios valstybės susižino per centrinės institucijas (LR paskirtos Teisingumo ministerija ir Generalinė prokuratūra, JAE – Teisingumo ministerija).

Sutartimi dėl savitarpio pagalbos baudžiamosiose bylose sudaromas teisinis pagrindas susitariančioms šalims viena kitai teikti savitarpio pagalbą, susijusią su baudžiamųjų bylų tyrimu, baudžiamuoju persekiojimu ir teisiniu nagrinėjimu. Šioje sutartyje nustatyta kokia teisinė pagalba galės būti teikiama šalių institucijoms, atsisakymo teikti pagalbą pagrindai, pagalbos prašymų vykdymo tvarka ir kiti procesiniai veiksmai. Centrinėmis institucijomis pagal šią sutartį LR paskirtos Teisingumo ministerija ir Generalinė prokuratūra, JAE – Teisingumo ministerija.

Sutartis dėl nuteistųjų perdavimo sudaro teisinį pagrindą nuteistiesiems atlikti laisvės atėmimo bausmę savo kilmės valstybėje. Sutartimi siekiama užtikrinti palankesnes sąlygas nuteistųjų socialinei rehabilitacijai, sudarant sąlygas nuteistiesiems atlikti bausmę toje valstybėje, iš kurios jie yra kilę. Nustatomos nuteistųjų perdavimo sąlygos ir tvarka, paskiriamos centrinės institucijos sutartyje numatytoms funkcijoms vykdyti (Teisingumo ministerijos).

Ratifikavus Sutartis bus sudarytos galimybės sklandžiau ir operatyviau vykdyti ikiteisminius tyrimus, nagrinėti baudžiamąsias bylas bei vykdyti priimtus nuosprendžius, esant tarpvalstybiniam elementui su JAE.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

Teisės aktų projektams įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės, taip pat nereikės priimti naujų ar keisti galiojančių teisės aktų. Visos reikiamos išlaidos sutartims įgyvendinti bus dengiamos iš sutartis įgyvendinančioms institucijoms patvirtintų bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

Visas su ekstradicija, savitarpio pagalba ir nuteistųjų perdavimu susijusias išlaidas padengia šalis, kurios teritorijoje jos buvo patirtos (išskyrus tam tikras sutartyse numatytas išimtis); jei šios išlaidos pernelyg didelės, šalys, siekdamos dėl jų susitarti, konsultuojasi tarpusavyje.

Priėmus teikiamus teisės aktus neigiamų pasekmių nenumatoma.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Teisės aktų projektai be pastabų suderinti su Generaline prokuratūra, Užsienio reikalų ministerija, Vidaus reikalų ministerija, Finansų ministerija ir Nacionaline teismų administracija.

LRVK Teisės grupė pastabų neturi.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Rasa Tamošiūnienė

Tarptautinių santykių ir ES grupės patarėja